

1. Dragana Dimitrijević: Obrasci ocenjivanja za transparentno i prema kriterijumima orijentisano vrednovanje: jedan primer

Dragana Dimitrijević je poreklom iz Beograda / Srbije. Od 1999. radi u kantonu Ciriš kao nastavnica srpskog u dopunskoj školi.

Za različite oblasti rada (npr. držanje referata, čitanje pred razredom, pisanje avanturističkog teksta itd.) razvila sam zajedno s učenicima obrasce za ocenjivanje. Na to su me podstakli obrasci za posmatranje u udžbeniku jezika „Sprachland“ („Zemlja jezika“) koji

se u mnogim švajcarskim kantonima koristi od 4–6. razreda. Bilo mi je važno da obrasce razvijem sa učenicima, da bi oni razumeli kriterijume vrednovanja i stajali iza njih.

Obrasce u razredu koristim da bi učenici razvili sposobnosti posmatranja i kritikovanja, ali i za sopstvena vrednovanja.

Obrasci se mogu napraviti tako da uzimaju u obzir razlike u nivoima: jednostavni kriterijumi obeleženi su kao „I“, njih mogu ispuniti i mlađi učenici; slede kriterijumi za srednji i viši uzrast i nivo znanja (obeleženi kao „II“, odnosno „III“).

Primer: obrazac za ocenjivanje referata
(može i treba da bude dopunjen!)

Ime i razred učenika; datum:					
Tema referata:					
kriterijum	nedovoljan	dovoljan	dobar	odličan	napomene
jasna najava, znamo o čemu se radi (I–III)					
interesantan uvod, zanima nas šta sledi (II–III)					
sadržaj je razumljiv (I–III)					
jasna, transparentna struktura (III)					
za pojašnjenja se koriste i slike, muzika, stvari itd. (II–III)					
na kraju su u rezimeu ponovljene najvažnije tačke (III)					
uz referat je pripremljen radni list, kviz ili diskusija (II, III)					
referat je dovoljno glasan i razumljiv (I–III)					
referat je dinamičan, nije monoton (II, III)					
dobar vizuelni kontakt s publikom (II, III)					

Dobru i jače formativno orijentisanu alternativu za četiri stupca (od „nedovoljan“ do „odličan“) ponudilo bi rešenje sa samo dva stupca, naime: „ovo mi se veoma dopalo u tvom referatu“ (odabrali maksimalno četiri kriterijuma) i „sledeći put na ovo treba da obratiš više pažnje“ (odabrali maksimalno dva kriterijuma).

2. Aida Haziri: Diferencirani komentari kao osnova i postavljanje cilja za dalji rad

Aida Haziri je poreklom iz Elbasana u Albaniji. Već 16 godina živi u Londonu, gde od 2004. radi kao nastavnica albanskog u dopunskoj školi. – Učenica Amanda B. pohađa 4. razred albanske dopunske škole.

Komentar o vežbi prevođenja predstavljenoj na slici dole (komentar se odnosi i na ostale delove testa čiji jedan deo je bio ovaj prevod):

Dobro si uradila zadatak. Ubuduće povedi računa o sledećem:

- Upotreba navodnika („...“).
- Upotreba velikog slova (nazivi država itd).
- Na početku rečenice uvek stoji veliko slovo!

• Upotreba dve tačke: pre svega onda kada pravimo neki spisak ili nešto nabrajamo.

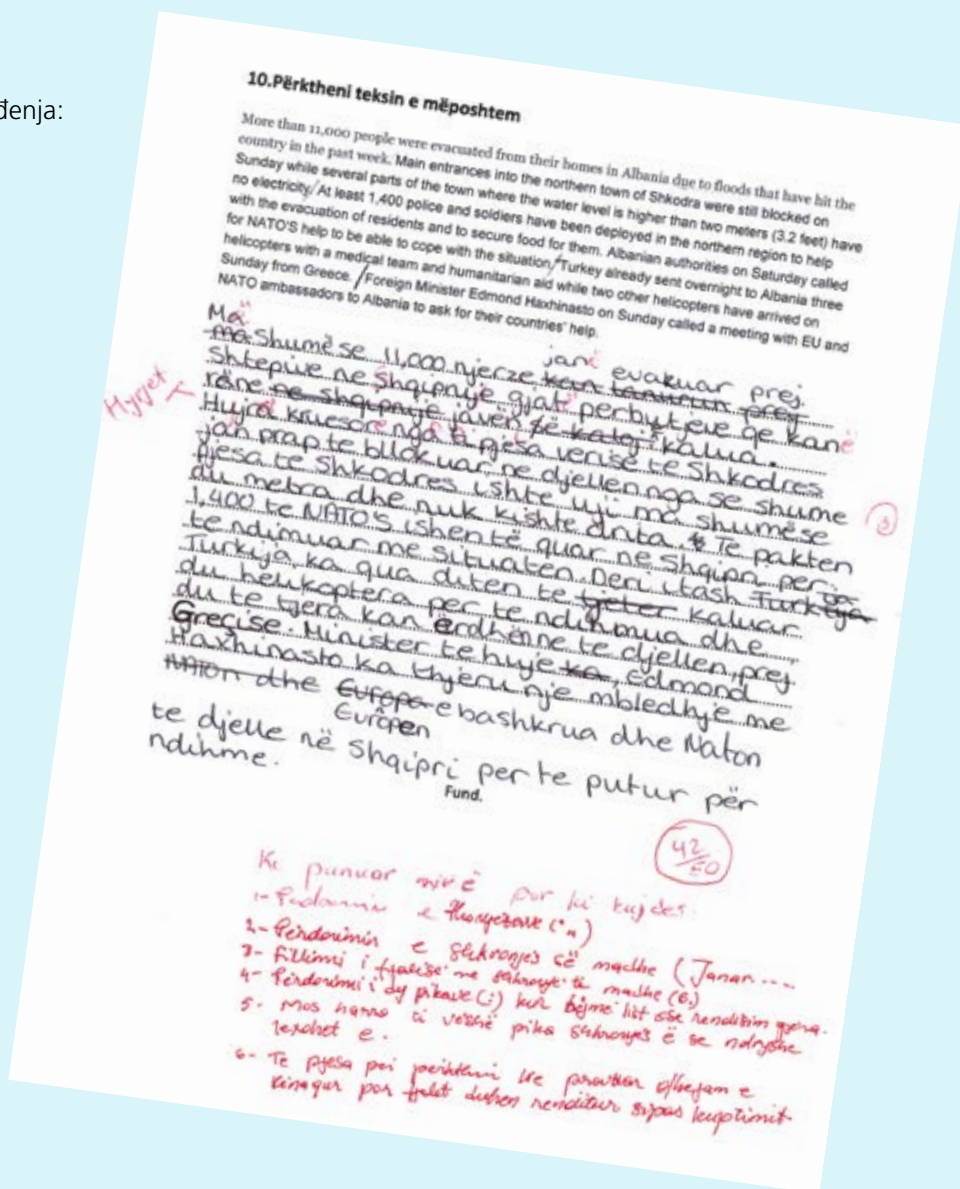
• Ne zaboravi dve tačke na slovu ë, inače će biti pročitano kao e!

• Veoma sam zadovoljna tvojim prevodom. Ali, obrati pažnju na to da reči [i u albanskom] treba da se koriste po određenom redu!

Usmeno s učenicom razgovaram o sledećim koracima u daljem radu:

- Na koje tri tačke iz mog komentara (v. gore) želiš dalje da radiš?
- Predlažem ti sledeće vežbe: ... (npr. pisanje kratkog teksta u kojem su navodnici najmanje pet puta pravilno upotrebljeni; pisanje kratkog izveštaja u kojem svaka rečenica pravilno počinje velikim slovom (to slovo obojiti crveno); prevod kratkog engleskog teksta na albanski i pritom posebno voditi računa o redu reči u rečenici itd).

Korigovana vežba prevođenja:

3. Birsen Yılmaz Sengül: Podsticajno vrednovanje gramatičke vežbe uz konjugaciju u prezentu

Birsen Yılmaz Sengül [Jilmaz Sengul] je poreklom iz Turske. Od pre tri godine živi u Nirnbргу, gde radi kao nastavnica turskog u dopunskoj školi. Učenica Açelya [Açelija] K. je rođena u Nemačkoj i ide u 1. razred gimnazije [nemački školski sistem: 5. razred gimnazije, prim. prev].

Konstruktivan pismeni komentar radnog zadatka koji je prikazan dole

Napomene uz vežbu:

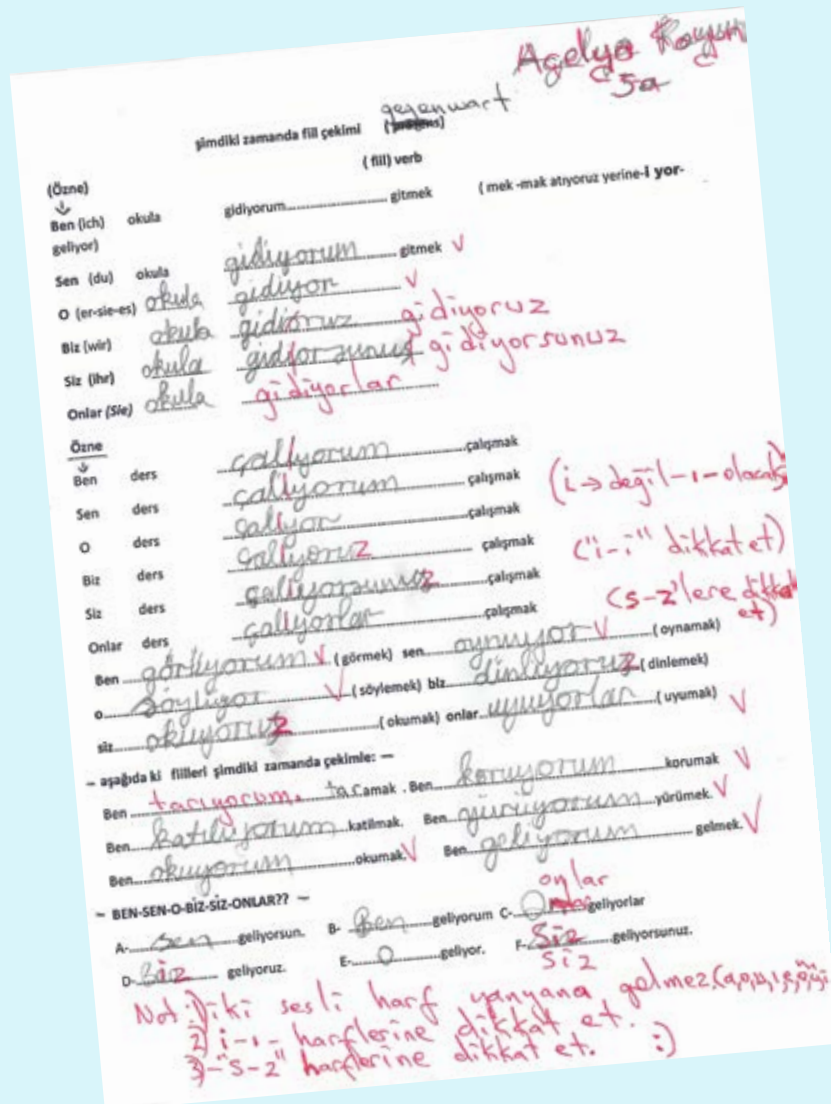
- U turskom ne mogu (kao u nemačkom) stajati dva vokala jedan do drugog.
- Vodi računa o razlikovanju slova „i“ i „ı“, kao i „s“ „z“!

Açelija, ti misliš na nemačkom, čak i kad si na času turskog! Ali ti si veoma vredna učenica i uz nešto truda ćeš prevazići ove greške i sledeći put ih sigurno više nećeš praviti!

Kratak podsticajni program, iz kojeg učenica vidi kako može i treba konkretno da radi na najvažnijim problemima

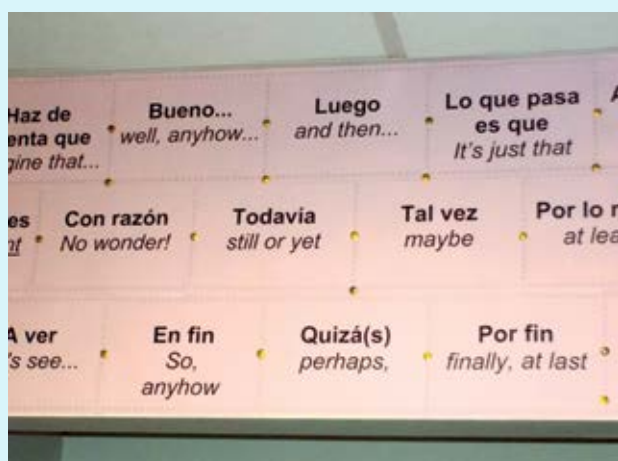
- Kada je u reči više vokala zaredom, paziti na „y“: gidiyorum, a ne gidiorum. Napiši kratak tekst u kojem se ovaj „problem“ pojavljuje bar tri puta!
- U turskom su slova i und ı različita! Istanbul i İstanbul nije isto. Pronađi sama 10 takvih reči u turskom da bi to uvežbala!
- U 1. obliku plurala nastavak je uvek „z“, a ne „s“; okuyoruz: Biz gazete okuyoruz, a ne okuyorus. Napiši 5 kratkih rečenica u kojima se pojavljuje taj oblik!
- Pazi: „s“ se u nemačkom ponekad izgovara kao „z“ (zvučno, primer „Sonne“). U turskom je „s“ uvek bezvučno (kao u nem. reči „es“). Zbog toga često grešiš.

Korigovani radni list:

4. Nastavnici španškog u dopunskoj školi u Londonu: Pomoć pri sastavljanju tekstova bez suvišnih ponavljanja

U školi St. Augustine's School, u ulici Oxford Road u Londonu, izdavaču ovog priručnika zapali su za oko poster i „zidne dekoracije“ koje ovde prikazujemo. Nastavnici tamošnje španske dopunske škole na taj način svojim učenicima stavljaju na raspolaganje jezička sredstva uz pomoć kojih svoje tekstove mogu da sastave raznoliko, bez monotoni ponavljanja. Plakati ili ovako koncipirani listovi odlična su pomoć u radu orijentisanom na podsticaj, kako za pisanje, tako i za vrednovanje na osnovu određenih kriterijuma.

(Srdačno se zahvaljujemo nastavnicima španškog na dozvoli za štampanje!)